No: 1379 – Mahreç İşareti

MİLAS ZEYTİNYAĞI SABUNU

Tescil Ettiren

MİLAS TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 12.08.2022 tarihinden itibaren korunmak üzere 07.06.2023 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	**:**	1379
Tescil Tarihi	**:**	07.06.2023
Başvuru No	**:**	C2022/000254
Başvuru Tarihi	**:**	12.08.2022
Coğrafi İşaretin Adı	**:**	Milas Zeytinyağı Sabunu
Ürün / Ürün Grubu	**:**	Sabun / Diğer ürünler
Coğrafi İşaretin Türü	**:**	Mahreç işareti
Tescil Ettiren	**:**	Milas Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi	**:**	Hayıtlı Mah. 23 Nisan Blv. No:172, Milas MUĞLA
Coğrafi Sınır	**:**	Muğla ili Milas ilçesi
Kullanım Biçimi	**:**	Milas Zeytinyağı Sabunu ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılamadığında, Milas Zeytinyağı Sabunu ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Milas Zeytinyağı Sabunu, Milas ilçesinde üretilen zeytinyağlarından yemeklerde kullanılamayacak düzeyde yüksek asitli (6 veya daha yüksek derecede asitlikte) olanlarının ve zeytinyağı kaplarının dibine çöken ve yörede "zeytinyağı çamuru" denilen zeytinyağı tortusunun zeytin veya çam ağacının odununun ateşinde yüksek ısıda kostik (NaOH) ile kaynatılmasıyla elde edilen sabundur. Çeşitli nedenlerle kirlenmiş, yöredeki tabirle murdar olmuş çok düşük asitli zeytinyağları da Milas Zeytinyağı Sabunu yapımında kullanılır. Milas Zeytinyağı sabununun üretiminde zeytinyağı çamuru, zeytinyağı veya ikisi karıştırılmış şekilde kullanılabilir.

Milas Zeytinyağı Sabunu yörede yüzlerce yıldır geleneksel olarak üretilmektedir. 1889 tarihli Aydın Vilayeti Salnamesi'nde; Milas kazasında 19. yüzyıl sonlarında 11 yağhane ile 1 sabunhane olduğu ve senede 30-40 bin kıyye sabun imal edildiğine ilişkin bilgiler mevcuttur. 1954 tarihli bir kaynakta ise Milas'ta imal edilen sabunların büyük ölçüde Mersin ve İzmir'e sevk edildiği,1990'lı yıllara ilişkin kaynaklarda ise Milas'ta üretilen markalı sabunların o dönemde Kahramanmaraş, Kayseri, Malatya başta olmak üzere zeytinyağı üretimi olmayan Anadolu illerine gönderildiği belirtilmektedir.

Milas Zeytinyağı Sabununda yağ kaynağı olarak sadece saf zeytinyağı kullanılır. Yapımında kostikten başka kimyasal madde kullanılmaması, içeriğinin su ve zeytinyağından oluşması nedeniyle katkısız olması bu sabunun ayırt edici özelliğidir. Doymamış yağ olan zeytinyağı, optimum oranda Sodyum (Na) bağladığından, sabunda sodyumun cildi tahriş edici etkisi azalır. Zeytinyağındaki sabunlaşmayan tekli doymamış yağ asitleri, diğer bitkisel yağlardaki çoklu doymamış yağ asitlerine kıyasla daha dirençlidir. Bu nedenle Milas Zeytinyağı Sabunu ekstra yumuşaklığıyla ve cildi ve saçları yumuşatmasıyla bilinir. Yörede el ve çamaşır yıkamada da yaygın olarak kullanılır.

Milas zeytinyağı kemik renginde olur. Henüz tam kurumamış Milas zeytinyağı sabunun rengi beyazdan açık sarıya dönük olur, ancak bu renk, sabun kurudukça açılır, giderek beyazlaşır ve kemik rengini alır. Sabunun kokusu hafif biçimde zeytinyağının kokusunu andırmalıdır. Rahatsız edici derecede yoğun zeytinyağı çamuru kokusu algılanmamalıdır.

Milas Zeytinyağı Sabunu sıcak yöntem ve soğuk yöntem olmak üzere iki farklı şekilde yapılabilir. İki yöntemde de Milas yöresinde Memecik türü zeytinlerden elde edilen zeytinyağı ve/veya zeytin çamurunun kullanılması zorunludur. Soğuk yöntemde zeytinyağının içinde yer alan uçucu bileşenler uçup sabun karışımından ayrılmadığından günümüzde bu yönteme olan tüketici talebi artmaktadır. Ancak Milas'ın köylerinde sabun üreticilerinin halen yaygın olarak kullandığı yöntem sıcak yöntemdir.

Üretim Metodu:

Milas Zeytinyağı Sabunu üretiminde kullanılan sıcak ve soğuk yöntemler aşağıdaki gibidir:

1. <u>Sıcak üretim yöntemi:</u>

   1.a. Kullanılan Malzemeler:

   Toplamda 60 kg zeytinyağı ve/veya zeytin çamuru
   60 lt su
   15 kg kostik (Sodyum hidroksit (NaOH))

1.b. Üretim Yöntemi:

1.b.1. Toplam 60 kg zeytinyağı ve/veya zeytinyağı çamuru büyük bir kabın içerisine koyulur. Genellikle bu iş için 200 litrelik teneke variller kullanılır. Üzerine 40 lt su ilave edilir. Kabın altına odun ateşi yakılır. Odunların zeytin veya çam odunu olması tercih edilir. 275 - 350 °C'de kaynama başlar.

1.b.2. Bu sırada ayrı bir kaptaki 15 kg kostik, akışkan hale gelene kadar üzerine 90 lt su ilave edilerek karıştırılır.

1.b.3. Akışkan kıvamdaki kostik her seferinde ikişer litre olacak şekilde azar azar kaynamakta olan zeytinyağının üzerine ilave edilir. Bu süreçte kazan içinde kaynamakta olan zeytinyağı ve kostik karışımı sürekli olarak karıştırılmalıdır.

1.b.4. Kaynama başladıktan yaklaşık 2 saat sonra kazanın üzerine çıkan su (sabun suyu) küçük kaplarla karışımdan alınır. Kaynamakta olan zeytinyağı ve kostik karışımının üstünde hiç su kalmayıncaya kadar su alma işlemine devam edilir.

1.b.5. Karışım üzerinde hiç su kalmadığında 20 lt temiz su ilave edilerek kaynatma ve sürekli karıştırma işlemi yaklaşık 5 - 6 saat sürdürülür. Karışım, kaynama devam ederken giderek kıvamlı bir hal alır. Karışım akışkanlığını kaybedip koyu kıvama geldiğinde sabunlaşma işlemi de tamamlanmış olur.

2. Soğuk üretim yöntemi:

2.a. Kullanılan Malzemeler:

750 ml zeytinyağı
200 ml su
840 g kostik

2.b. Üretim Yöntemi:

2.b.1. 750 g kostik küçük bir çelik tencere içerisinde tahta çubuk kullanılarak 750 ml zeytinyağı ile karıştırılır. Zeytinyağı-kostik karışımından çıkan hava zehirli olup solunmaz. Zeytinyağı-kostik karışımının ısısı kendiliğinden 75° C'ye kadar yükselir ardından karıştırıldıkça 15 dakika içerisinde 45 °C'ye kadar düşer.

2.b.2. Başka bir kap içerisinde 200 ml su içinde 90 gr kostik tamamen eritilir. Bu karışım diğer kaptaki zeytinyağı ve kostik karışımı içine damla damla akıtılır.

2.b.3. Akıtma işlemi sürürken tahta bir kaşıkla karışım sürekli olarak karıştırılır. Karışım akışkanlığını kaybedip koyu kıvama geldiğinde sabunlaşma işlemi de tamamlanmış olur.

Soğuk ve sıcak yöntemde sabunlaşma işlemi tamamlandıktan sonra aşağıdaki adımlar izlenir:

1. Sabunlaşma aşamasında yoğun kıvamlı bir hale gelen Milas Zeytinyağı Sabunu, daha önce hazırlanmış, kenarları 5 cm. yüksekliğindeki düz bir alana ya da eni 8 cm boyu 5 cm yüksekliği 5 cm olan sabun kalıplarına dökülür, soğumaya bırakılır.

2. Eğer sabunun döküldüğü yerde sabunun yüzeyi yeterince düzgün değilse, uygun bıçaklarla kazınarak düzgün bir yüzey elde edilir. Havanın ısısına, nemine, döküldüğü ortamın serinliğine veya sıcaklığına bağlı olarak azami 3 gün sonra katılaşmaya başlayan düz alana serilmiş sabun tabakası, uygun bıçaklarla yaklaşık 8 cm x 5 cm boyutlarında kesilir. İsteğe bağlı olarak sabun kalıpları farklı boyutlarda kesilebilir. Kesilen sabunlar yerinden alınmaz ve döküldüğü yerde kurumaya bırakılır.

3. Sabunların kalıp kesimleri yapıldığında, isteğe bağlı olarak ya ustasının kendi damgası, ya da sabunu yaptıran işletmenin damgası sabun kalıplarının üzerine tokmakla vurularak basılır.

4. Sabunların döküldüğü yerden veya kalıptan alınabilmesi için 5 - 6 gün daha beklenir. Sabun kalıplarının tamamen kuruması kış aylarında 2 - 3 ay sürebilir.

5. Yerinden alınacak kadar kuruyan sabun kalıpları hava alacak ve daha da kurumasını sağlayacak uygun kaplar içine alınır veya aralıklı olarak yan yana, üst üste dizilerek tamamen kurumaya bırakılır.

Milas Zeytinyağı Sabununun kullanıma hazır olacak şekilde kuruduğu sabun kalıplarının parmakla bastırıldığında çökme yapmayacak kadar sertleşmiş olmasından anlaşılır. Sabun kalıplarının üstünde sabun tozuması oluşmamalıdır.

Paketleme ve Muhafaza: Milas Zeytinyağı Sabunu kalıplara döküldüğü doğal yüzeyiyle veya döküm sırasında oluşan şekil bozuklukları kazınıp düzeltilerek de satışa sunulabilir. Ancak Milas Zeytinyağı Sabununa yönelik parlatma veya renklendirme yapılmaz. Milas zeytinyağı sabunu, üreticisi tarafından pazar yerlerinde kilo ile satışa sunulabildiği gibi üretici fabrika tarafından özel ambalajlar içinde satışa çıkarılabilir. Milas zeytinyağı sabunlarının satışı karton, teneke, kağıt veya bez ambalajlar içinde yapılabilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Milas Zeytinyağı Sabunları yöre ile özdeşleşen, yüzyıllardır üretilen ve yöreyle bilinen sabunlardır. Üründe yörede yetişen zeytinlerden elde edilen zeytinyağı ve zeytin çamuru kullanılır. Ayrıca üretim usulü ustalık gerektirir. Ürün beşeri unsurlar ve ün bağı ile yöreye bağlı olup tüm işlemleri coğrafi sınırlar içerisinde gerçekleştirilmelidir.

Denetleme:

Milas Zeytinyağı Sabununun ayırt edici özelliklerine uygun olarak imal edilmesine dair kontroller, Milas Ticaret ve Sanayi Odası koordinasyonunda Milas Ticaret ve Sanayi Odası, S.S. 153 Numaralı Milas Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifi ile Milas Ziraat Odası Başkanlığından toplam 3 temsilciden oluşan denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda 1 defa ve gerek duyulduğunda veya şikâyet halinde her zaman gerçekleştirilir. Denetim Mercii tarafından gerek görülmesi halinde akredite olmuş bir laboratuvarda ürüne yönelik tahlil yaptırılabilir ve tahlil giderleri Milas Ticaret ve Sanayi Odası tarafından karşılanır. Denetime ilişkin raporlar Milas Ticaret ve Sanayi Odası tarafından Türk Patent ve Marka Kurumuna her yıl gönderilir.

Denetimler üretim, pazarlama ve satış aşamalarına yönelik yapılır. Denetim mercii, denetimin nasıl yapılacağını belirleyecek ve gerektiğinde uzman kuruluşlardan destek alacak olup, Milas Zeytinyağı Sabununun üretimi ve pazarlanması aşamalarında aşağıda listelenen hususlar başta olmak üzere, kullanılan malzemelerin uygunluğu; üretim metoduna uygunluk; imalat işlemlerinin tekrarlanabilir olduğu, işlem içi ve işlem sonrası kontrol kriterlerinin bulunduğu ve bunlara uyulduğu kontrol edilecektir.

Milas Zeytinyağı Sabununa yönelik başlıca duyusal ve görsel denetim kriterleri:

1. Sertlik: Sabun kalıplarının parmakla bastırıldığında çökme yapmayacak kadar sertleşmiş ve kurumuş olması gerekir.
2. Rengi:
   i. Kurumuş nihai ürünün renginin kemik beyazı renginde olması gerekir.
   ii. Kalıplara yeni dökülen ürünün ise beyaz - açık sarı olması gerekir.
3. Kokusu: Hafif düzeyde zeytinyağı kokması, rahatsız edici derecede yoğun zeytinyağı çamuru kokusunun bulunmaması gerekir.
4. Köpürmesi: Denetlenen sabun örnekleri ile 18 - 22 °C ısıdaki normal çeşme suyunda eller yıkanır. Yıkama sırasında sabunun kolay köpürüp köpürmediği, eller yıkandıktan sonra ellerde herhangi bir tahrişe neden olup olmadığı, ellerde normal olmayan bir şekilde kuruluk yapıp yapmadığına bakılır.
5. Zeytinyağı/kostik dengesi: Zeytinyağı / kostik dengesini yansıtan köpürgenlik ve yumuşaklık düzeyi ellerin yıkanması ile kontrol edilir.

Denetim mercii, kamu veya özel kuruluşlarından veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Denetim mercii hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.